

Állólámpa

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	2021.490.1.1-2
Alkotó:	Házi, Tibor (1946 - 1993) / tervező és kivitelező Pallás, Gyula (1930 - 1997) / műszerész
Gyár / műhely:	Iparművészeti Vállalat
Készítés ideje:	1973 1970 - ES ÉVEK MÁSODIK FELE
Készítés helye:	Budapest; Tokod; Parád
Jelzés:	jelzetlen
Anyag:	nikkelezett fém; ólom; opak színes üveg; színtelen üveg; villanszerelvények
Technika:	formába fúvott; hajlított
Méreték:	magasság (állvány): 100,5 cm átmérő (felső): 29 cm talpátmérő: 34,5 cm átmérő (búra): 30 cm hosszúság (vezeték): 280 cm átmérő (cső): 15 mm

Házi Tibor üvegtervező iparművész 1972-től kezdődően tervezett rendszeresen az Iparművészeti Vállalatnak, 1973-tól több lámpasorozatot is. Terveinek kivitelezése és manufakturális, kisipari keretek között történő gyártása részben saját műhelyében, részben gyárakban folyt (Tokodi Üveggyár, Parádi Üveggyár).

Lámpái közül talán a legismertebb és a legnagyobb számban gyártott kollekciónak, amely darabjainak vázát krómozott és nikkelezett, hajlított acélcső, a jellegzetes gömb alakú lámpabúrákat pedig fúvott, opak fehér, vagy opak narancssárga, ritkábban füstszínű vagy színtelen üveg alkotja. A gömblámpa széria típusait az Iparművészeti Vállalat, a Képcsarnok és a Domus Áruház üzleteiben lehetett megvásárolni, a szélesebb közönség pedig, többek között, az 1982-ben épült Hotel Stadion szobáiban és közösségi tereiben használhatta (építészek: Tolnay Lajos, Péchy György, belsőépítészek: Fehérvári Sándorné, Gothard Erzsébet, Martin Gábor). Az üvegtervezőt terveinek kivitelezésében és a gyártásban id. Pallás Gyula műszerézmester segítette, az ő műhelyében készültek a hajlított acélcső állványok. Az 1965-ben alapított műhely, amely eredetileg hajószerelvények gyártásával foglalkozott napjainkban is működik, ifj. Pallás Gyula vezetésével.

Házi Tibor az 1987 októberében, Békéscsabán rendezett, Kuzmann Béla és Kuzmann László iparművészekkel közösen jegyzett kiállításának leporollójában így írt a rendszerelvű tervezés szellemében született lámpacsaládról: „Az alapelv egyszerű: egy üveggömb, mely a közepébe helyezett izzólámpa fényét egyenletesen szórja szét + [sic!] a használati célnak megfelelő fémszerkezet. Az évek folyamán az alaptípusból egy teljes lámpacsalád alakult ki, mely 17 db asztali-, álló-, fali-, mennyezeti-függőlámpából áll. A különböző anyagú és színezésű üveggömbök variációjával több mint félszáz lámpa állítható elő, mely lehetővé teszi egy teljes lakás, de akár szállodák világításának a megoldását is.”

A tárgy történetéről bővebben lásd a [Tárgyfétis-sorozat 10. részét](#).

